

DAGNY JOENSEN
KALMAR LINDENSKOV

Tað hava verið lötur í lívinum hjá Nils Malmros, sum hava havt týðandi leiklut í tí, sum hann seinni hevur sett sær fyrri. Hann tosar nógv um andaligar vekingar, tó at tað ikki hevur við trúna at gera.

Nils Malmros var studentur, tá hann sá filmin „Jules og Jim“ eftir Traffue, filmsstjóra í Fraklandi. Tá upplivdi hann fyrstu vekingina.

– Eg setti mær fyrri at fara undir filmsarbeiði beinanvegin. Hetta var gjørt við at fáa skúlafelagarnar at standa framman fyrri og aftan fyrri upptøktólíð, sum eg sjálvur snikkaði mær til, við kameravognum og slíkum, sum hoyrir til, tá tú tekur upp film, sigur Nils Malmros.

Hetta var í 1968, og filmurin „En mærkelig kærlighed“ varð sýndur triggjarferðir í Árhús og tvær ferðir í Holte. Í Berlinske Tidende var ummæli, har sagt varð m.a. at ov nógv ungfolk vildu gera filmstjórn, men at fólk bert skuldu fara til Holte at vissa seg um, hvussu óheppið tað kundi verða.

Figgjað filmsarbeiðið við at lesa medisín

Nils Malmros er 51 ára gamal og sjálvlærður filmstjóri. Í familjuni eru nógvir læknar. Tað var pápi hansara eisini, og foreldrinu lögdu eitt ávíst trýst á sonin, fyrri at fáa hann at lesa medisín.

Sjálvur hevði hann ætlað sær at lesa til arkitekt, men av tí at hann ikki slapp inn, fór hann á lesa til lækna, eisini tí at her vóru møguleikar at vinna sær pening í frítíðini, við at sita nátturvakt á sjúkrahúsum. Hugurin til filmsarbeiðið var tó altíð frammalaga, men møguleikin at sleppa inn á filmsskúlan var lítill og eingin.

– Tú kanst siga, at eg havi figgjað filmsarbeiðið við lesa til lækna, sigur Nils Malmros.

Tey fyrstu árin við áhugaleikarum, men sum fráleið og filmsstjórn fekk meira hylling á hesi listagrein, eisini við stuðli frá filmsgrunnum og víðurkenning fyrri sitt listarliga avrik.

Í 1973 fekk filmurin „Lars Ole S.“ Bodil filmsheimsmerkið fyrri ársins besta film, og tá varð sloppið, og Nils Malmros varð víðurkendur filmstjóri, við møguleikum at fáa filmar sínar figgjarar o.s.fr.

Filmsarbeiðið tók mestu tíðina hjá læknastudentinum. Hann læs til lækna í frítíðini í góð 22 ár til 1987, tá hann tók læknaprógvi. Nils Malmros er nú komin til ta niðurstøðu, at hansara framtíðarstarv verður fyrst at virka sum filmstjóri og harnæst sum lækni.

Lækni við filmstjórn sum sergrein

- Eg havi figgjað filmsarbeiðið við at lesa til lækna. Aðrir læknar gerast ofta serkønir á einum øki, men mín læknaserkunnleiki verður at virka sum avloysari hjá hjálparlæknum á sjúkrahúsum

Fyrireikar seg til læknastarvið

– Aðrir læknar fara oftast víðari og gerast serkønir á einum øki, men mín læknaserkunnleiki verður at virka sum avloysari fyrri hjálparlækna á sjúkrahúsum. Tað eri eg væl nøgdur við, sigur Nils Malmros.

– Tað krevur kortini, at eg stóðugt fylgi við í tíðarritum og øðrum læknaskrivum, og eg nýðist eisini at lesa uppá, áðrenn eg taki við sum læknaavloysari. Tað er

eingin trupuleiki, tí eg havi altíð ein lækna aftan fyrri meg, sum eg kann tosa við.

Ahugin fyrri Føroyum er ikki komin við fyrireikingini av filminum „Barbara“, sum nú verður gjørtur. Langmama hansara var fødd í amtmanshúsum, har Finsen amtmáður varð settur í starv í 1874. Tá vóru núverandi amtmanshúsin ikki bygd, og amtmáðurin búði í einum timburhúsum

á staðnum, har amtmanshúsini nú standa.

Tá Finsen amtmáður fór frá, fekk hann til gávus eitt modell av gomlu amtmanshúsum, og hetta endaði á barnakamarnum hjá Nils Malmros í Árhús.

Seinni hevur familjan handað Fornminissavnið -modellið, sum nú er í varðveitslu á stovninum í Hoyvík.

Nils Malmros hevur arbeitt við filmsætlanum í

tvey ár. Í hesum tíðarskeiði hevur hann eisini arbeitt sum avloysari á Landssjúkrahúsum.

Í fótasporum harra Pál

Í 1980 var filmstjórnin í Føroyum á fyrsta sinni, og hann gekk, sum so nógv ferðafólk, í fótasporum harra Pál á ferðini. Tá hugsaði hann ikki um at gera skaldsøguna hjá Jørgen-Franz Jacobsen til film, hó-

ast hann allar dagar hevur hild-ið, at „Barbara“ er best skrivaða kærleiksskaldsøga í Nordurlondum. Tá hann læs hana á fyrsta sinni varð Malmros andaligu vaktur á øðrum sinni. Eisini tí søgan vekur minni aftur í ætt hansara, og tí Føroyar hevur havt eitt serstakt pláss í familjuni.

Andaliga vekingin kom aftur, tá filmstjórnin fór undir at kanna søguna um Barbaru og harra Pál. Í gomlum skjølum í Danmark hevur hann fingið prógv fyrri, at Emil Bruun, prestur, í síni tíð skrivaði eina bók um Peter Araboe, prest, sum er upprunin til harra Pál í skaldsøguni hjá Jørgen-Franz Jacobsen. Bókin varð útgivin í 1896.

Føroyingar hevur Nils Malmros hitt nógv m.a. á Landssjúkrahúsum, og hóast hann ikki skilir føroyskt, so veit hann hvat orðið trongd merkir. Tey flestu, sum vóru innlögð á Landssjúkrahúsum kærdu seg um, at tey vóru trong fyrri bróstinum, sigur Nils Malmros. Hann heldur, at tað er spennandi at arbeiða í Føroyum, tí øll eru onkusvegna í ætt.

Størri møguleikar fyrri at fáa klók børn

– Tað merkir, at fleiri arvaligar sjúkru eru her enn aðrastaðni, men eisini at øðrvísi grundarlar er fyrri tí sermerkta. Tá tvey flogvit koma saman og fáa børn, so er møguleikin fyrri at barnið arvar teir góðu eginleikarnar frá báðum foreldrum dupult so stórir, at eitt flogvit sær dagsins ljós. Tað haldi eg verða hugvekjandi, sigur Nils Malmros.

Filmstjórnin er eisini hugtikin av lívinum í Føroyum. Hann heldur, at føroyingar á ymsan hátt eru eitt góðvarið fólk. Hann sigur frá upplivingini á ólavssøku, tá øll fólk fáa meir ella minni upp í nevnið, men at hetta ikki kundi gingið so friðarlaga fyrri seg aðrastaðni.

– Høvdu øll hesi fólkini fingið sær kenning í senn aðrastaðni, so høvdu tey avgjørt farið til hendurs. Her eru fólk bara glað og prátíngarsom. Tað hevði ikki hent nakrastaðni í heimi, sigur Nils Malmros.

Nógv hava forvitnast um, hvussu filmurin um Barbaru verður, men tað vil filmstjórnin ikki avdúka.

Livdu í armóð og úttan kærleika

– Eg veit hvussu Jørgen-Franz Jacobsen hevði endað skaldsøguna, um hann hevði fingið møguleika at skriva hana lídna. Higartil hevur tað ikki verið gjørligt at fáa uppspurt, men nú hevur Bilskov-Jansen í Danmark, avdúkað loynidómin.

– Sambært William Heinesen, sála, og onnur, so vóru triggir kapitlar eftir at skriva, tá rithøvundin

